

НАРОДНА ВОЛЯ

NARODNA VOLYA

ЗА
СОБОРНІСТЬ
САМОСТІЙНІСТЬ
ТА
ДЕМОКРАТІЮ
УКРАЇНИ

PIK LXV. Ч. 18. СКРЕНТОН, ПА. ЧЕТВЕР, 15 ТРАВНЯ 1975.

ЦІНА 25 ЦЕНТІВ — PRICE 25 CENTS SCRANTON, PA. 18503 MAY 15, 1975. YEAR LXV. No. 18.

Що в світі:

АМНЕСТІЯ В СОВЕТЬСЬКОМУ СОЮЗІ

Комуністичні газети в ній зброї і вибухових матеріалів.

Комуністична амністія, це не тільки півамністія, але й насміх над амністією і льогікою. Розбито німецько-гітлерівську державу, як політично-ідеологічну державу, а політичним діячам і борцям комуністичний уряд не дає. Не дає, і треба припускати, ніколи не дасть, бо тоді він мусів би дати амністію всім тим засудженим політичним діячам і борцям, які колись виступали проти комуністичного режиму. А таких, як відомо, в СРСР були і є мільйони, що ув'язнені за протестні акції, і до психіатричних шпиталів. Багато є українців і українців, засуджених за те, що були за самостійність українського народу та його соборної і суверенної народоправної держави.

Під цю амністію підпадають ветерани війни, а також особи, що були відзначені за воєнні заслуги, що були засуджені на п'ять років ув'язнення, або менше.

Далі підпадають під цю амністію воєнні інваліди, жінки-ветерани, особи старші як 60 років, жінки інвалідів війни, вдови осіб, убитих на фронті, які будуть звільнені з тюрем, незалежно від того, на скільки років вони були засуджені.

Не підпадають під цю амністію ті, що засуджені за політику і за збройні грабунки, групові зґвалтування, спекулянти закордонними грішми, напади на поліціантів, за виріб огнестрільної зброї.

Проголошена амністія в СРСР, це амністія для адміністраційних і партійно-державних злочинців, а не для політичних діячів.

ХРОНІКА ПОДІЯ ТИЖНЯ

● Північний В'єтнам і В'єтконг стабілізує свою владу в Південному В'єтнамі, створюючи воєнні ради, які перебравли на місці адміністрацію.

Бої в окремих провінціях продовжувалися, але західні кореспонденти не могли довідатися про те нічого конкретного, бо комуністичний режим встановив повну цензуру.

Ганой зажадав теж від Тайленду видачі десятків американських літаків і гелікоптерів, якими втекли туди південно-в'єтнамські летуни. Американський секретар оборони Дж. Шлесінджер заявив, що літаки належать до Америки на основі арендної умови.

● Американське населення прийняло втікачів з південного В'єтнаму дуже неприхильно, а місцями і вороже, побоюючись, що втікачі принесли з собою різні азійські хвороби, а крім того, що вони стануть тягарем для різних громад, які і без того мають своїх безробітних. Загальне неприхильне відношення викликає однак більшість впливово американської преси і телевізії, де постійно представляється допомога для В'єтнаму, як необхідна, а навіть шкідлива.

● Президент Форд має зустрітись з єгипетським президентом Садатом у Відні. Преа. Садата запрошують до приїхати з візитою до

Вашингтону, але він не погодився на те.

План президента Форда започаткувати нові переговори між арабами і Ізраїлем виготовлений для того, щоб перебрати в свої руки, ініціативу по невдачливих заходах державного секретаря Генрі Кіссінджера. Між тим, шораз більше голосів провідних політиків і коментаторів висловлює думку, що Генрі Кіссінджер повинен зрезигнувати з свого посту.

● Багато познач є на те, що в недалекому часі Корея стане тереном нової розгри між комуністами і Америкою. Північнокорейський президент Кім Іль Сунг відвідав недавно Пекін у справі об'єднання Північної і Південної Кореї і по його візиті опубліковано спільний корейсько-китайський комунікат, у якому висловлено домагання негайного об'єднання обох Кореї без стороннього втручання.

● Канадський уряд звернувся до Пекіну з вимогою, щоб той відкликав з Канади одного свого дипломата як небажану тут особу. На запитання кореспондентів міністер закордонних справ Канади Аллан Меккен відмовився дати ближчі інформації про всю справу, вказуючи, що це могло б погіршити стосунки між Канадою і Китаєм.

● Америка ліквідує частину своїх баз в Греції, що стається на вимогу грецького уряду, який діє під натиском

ОТВОРЕННЯ СЕЗОНУ НА ОСЕЛІ "ВЕРХОВИНИ" І КВІТЧАННЯ МОГИЛ

Пригадується, що в суботу, 24 травня ц. р., на оселі УРСОюзу "Верховини" в Глен Спей, Н. Я., отворення сезону. В ранніх годинах і пополудневих — реєстрація гостей. В полудне — обід, а ввечері танцювальна забава.

Дня 25 травня ц. р. Квітчання Могила — загальне американське свято - квітчання могил померлих, зокрема могил поляглих на війні.

Управа "Верховини" на ці дні приготувала, не тільки кімнати і поживу, але й також відповідну програму. Замовляти кімнати листовно, або телефонічно:

Ukrainian American Cultural Center
Glen Spey, N. Y. 12737
Telephone: (914) 856-1323

Читачі, приїжджайте з родинами і товаришами, знайомими, приятелями, щоб спільно і гарно почати цьогорічний сезон. Ціни за побут на "Верховині" — умірковані.

ЗАСЛАННЯ І ПЕРЕСЕЛЮВАННЯ — НОВИЙ СПОСІБ ГЕНОЦИДУ

Незалежно від засланя українських умових і фізичних робітників та селян вично замерзлі землі для спорудження Байкало-Амурської Магістралі (у скороченні БАМ) комуністичний уряд дав наказ переселювати українців із їх прадідних земель поза їх кордони.

Про це вже не тільки оповідають туристи, але й півлівих партій. Зліквідується морську базу в Елізеї та в кількох менших портах, а крім того буде закриті летовище Геленікон, хоча грецький уряд дав право Америці користуватися деякими базами і влаштуваннями, що служать безпеці Греції.

● Ізраїль робить заходи, щоб поліпшити свої стосунки з Францією, які стали дуже напружені по війні в 1967 році, коли Франція станула стопроцентно по боці арабів. Для тієї мети ізраїльський міністер закордонних справ Ігал Аллон побував у Парижі на розмові з французькими урядовими кругами. У заяві він підкреслює, що в Франції живе велике число жидів і вказав на тісну співпрацю між Ізраїлем і Францією в минулому. Він робив теж заходи, щоб Франція обмежила доставку зброї для арабів, зокрема досконаліх бойових літаків "Міраж".

шуть комуністичні газети, що українців з Дніпропетровської та західних областей України переселяють до Агинської Бурятської округи. В московській газеті "Правада" (з 3-ого квітня 1975) написано, що на станції "Могойтуй" зустріли переселенців колгоспників ім. XII партійного з'їзду. Ці переселенці, "це сотні сімей із західних районів, які дістали приписку на забайкальській землі".

"Радянська Україна" з 11 квітня 1975, також подала, що "Від станції Дублянка, Львівської залізниці, 10 квітня вирушив спеціальний ешелон на станцію Ургал Хабаровського краю. У вагонах і на платформах — автомобілі з причепами, будівельна техніка, одяг, меблі, спортивний інвентар — все, що потрібне до життя і роботи будівельно-монтажного загону "Карпати" на Байкало - Амурській Магістралі".

Далі "Радянська Україна" подала, що "В цьому році із Львова на БАМ відправлено 170 вагонів з технікою, будівельними матеріалами, інструментами і запасними частинами".

Тяжкі настять часи для українського народу. Його не тільки грабують, але й винищують дулово і фізично.

Що в Америці:

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У САН ДІЕГО

Українська громада міста Сан Дієго влаштує в дні 24 та 25 травня ц. р. Весняний Фестиваль українців над Пасифіком. Метою фестивалю є зближення тереново віддалених українців південно-західних степів, зустріч молоді та знайомлення з життям і досягненнями місцевої української громади.

У містечкій частині, що побудується у багатолюдному Валбоа Парку, передбачені гостинні виступи місцевих груп Лос Анджелесу та Фініксу з Аризони.

Закінчиться зустріч у неділю бенкетом, врученням нагород, коронацією Королеви - Українки, розвагами та танцями.

ПОМОГТИ УКРАЇНСЬКІЙ СТУДЕНТСЬКІЙ ГРОМАДІ ПРИ СТЕЙТ КОЛЕДЖ МОНТКЛЕР

У стейт Коледж Монтклер працює конетним є, щоб усі українські студенти цього коледжу до нього належали. Зголошення до клубу приймає:

Larysa Martyniuk
11 Maple Place
Clifton, N. J. 07011

ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ ЗА НОВИМИ ЧЛЕНАМИ ДО УРСОЮЗУ

В сьогоднішньому числі "Народної Воли" проголошується чергова листа тих, що в останньому часі Ювілейної Кампанії за новими членами до УРСОюзу приєднали деяку кількість членів.

В Ювілейній Кампанії приєднали нових членів:

Федір Федоренко	7
(новий відділ)	
Василь Іванців	7
Михайло Молоч	5
Іван Пастернак	4
Катерина Домашевська	4
Микола Міхновський	4
Іван Олександр	3
Едвард Завіловський	2
Микола Кішня	2
Віслав Боден	2
Ярослав Коваль	2
Антін Дак	2
Микола Деченко	2
Іван Андрійович	2
Ярослав Мондлак	2
Стефан Назарек	2

По одному членові приєднали:

Роскоф Кранік	Степан Шепарович
Роскоф Славинський	Софія Максимюк
Ольга Костак	Теодор Олійник
Володимир Ганчук	Богдан Карась
Павло Джук	Іван Когут
Володимир Васильчук	Джордж Укарма
Іван Дрозд	Никола Валігунда
Ярослав Пронько	Володимир Лесків
Михайло Дорош	Н.Н.
Віслав Вітовницький	

Листа організаторів у Ювілейній Кампанії і кількість приєднаних членів буде подана при кітці цієї кампанії. Тепер заклинається тих всіх, що ще не приєднали ні одного члена: Кожен член УРСОюзу повинен приєднати ще одного члена і тим відзначити Ювілей УРСОюзу

ПРИГАДНА СКРЕНТОНЦЯМ І ОКОЛИЦІ

ПРИГАДУЄТЬСЯ, ЩО У ВІВТОРОК, 20 ТРАВНЯ 1975 В ГОД. 8 ВВЕЧЕРІ, В СЕНТРАЛ ГАЙСКУЛ, В СКРЕНТОНІ, БУДЕ КОНЦЕРТ БАНДҀРИСТІВ. ПРИХОДІТЬ З РОДИНАМИ, ПРИЯТЕЛЯМИ І ЗНАЙОМИМИ.

НАРОДНА ВОЛЯ

НARODNA VOLYA

440 Wyoming Avenue, Scranton, Pa. 18503

Phone: 342-8897 (Area Code 717)

Ukrainian weekly published every Thursday by the Ukrainian Workingmen's Association, except 2 weeks in July and 1 week in November. Home Office Address: 440 Wyoming Avenue, Scranton, Pa. 18503 Phone: 342-8897 — 347-5649. (Area Code 717)

Entered as second class mail matter October 23, 1942, at the Post Office of Scranton, Pa., under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided under the provisions of section 562 P. L. and R.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕПИСАТА:	
In USA and Canada per year \$5.40	В США і в Канаді річно — \$5.40	per six months \$2.70	В США і в Канаді піврічно — \$2.70
In other countries per year \$6.20	В інших країнах: річно — \$6.20	per six months \$3.10	піврічно — \$3.10

Ціна одного примірника 25 центів

Статті, підписані власним підписом автора, не конче висловлюють погляд редакції, і за них відповідають самі автори.

Редакція застерігає собі право скорочувати і попрацювати надіслані статті. В тих випадках Редакція не вступила в ніяке дискусію з авторами. Незаповнені і невикористані матеріали зберігаються лише тоді, коли автор статті чи допису виразно це собі застеріг і коли долучив задресований до себе коверту з відповідною поштовою оплатою.

За зміст оголошень Редакція не відповідає!

НА ЕТАПАХ НАШОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ І ВИЗВОЛЬНОЇ БОРотьБИ

Український нарід від часу появи на історичній арені проходить і проходить етапи державотворення і визвольної боротьби з агресорами, окупантами та й духовними поневолювачами. Першим етапом державотворення були племіні держави, які згодом створили великокняжу державу Київської Русі. Ця держава створила один русичівсько-український нарід, який у свою чергу створив на базі духовної творчості велику культуру в різних ділянках. Створив суспільний лад, який кермувався законами "Руської Правди" та зорганізував військо, яке боронило кордонів держави від Кавказу до Карпат. Ця великодержавна впала під ударами татарської навали 1241 року.

З упадком цієї великодержави наступив перший етап визвольної боротьби проти агресорів, окупантів і духовних поневолювачів, який тривав аж до створення козацько-гетьманської держави, яка була другим етапом державотворення. У цій державі, як і в княжій, український нарід виявив свого творчого духа в усіх напрямках державного життя — в культурі, літературі, мистецтві, політиці, адміністрації, війську і т. д.

В тому етапі українського державотворення скріплювалося також і націотворення. Не зважаючи на різні ворожі впливи сусідів — поляків, москалів, малярів, які висували різні теорії, від племіно-мовного споріднення почили, а на політично-державних угодах і окупаціях скінчили, українська національна і самостійницька ідея кріпилася, ширшалася і глибшала. Український нарід ставав нацією, самостійною, соборною і суверенною державою ставала основою його духовного і фізичного існування, а назва Україна і українсьць ставали об'єднуючим чинником всіх, що були під ворожими окупаціями.

Але ця держава, виснажена боротьбою на три фронти — польський, московський і татарсько-турецький — впала під Полтавою 1709 р. Наступив другий етап визвольної боротьби з ворожими окупаціями — московською і польською, а пізніше з австрійсько-угорською та московською, який закінчився створенням УНРеспубліки і ЗУНРеспубліки та їх об'єднанням в 1919 р. в одну Українську Народну Республіку.

Цей етап державотворення — це була експлозія українського духа, що шукав вивагу і заспокоєння у новітніх формах державного, національного і суспільного ладу. Це був етап боротьби за владу в державі, яка не була ще закріплена, ні кордонами, ні військом, ні законодавством.

З такого стану скористали сусіди — вороги і рушили на моладу українську державу трьома фронтами. В боротьбі проти агресії Російської Соціалістичної Союзної Республіки з Півночі, проти агресії Польської Республіки і проти хаосу різних отаманів, дуже часто підбехтуваних ворогами, ця держава також упала.

Настав третій етап визвольної боротьби спочатку під чотирьома окупаціями, а згодом перейшов у етап визвольної боротьби проти тотальної комуністичної і гітлерівської, а згодом проти комуністичної окупації, який триває до сьогодні.

Цей етап визвольної боротьби, можна сказати, є найтяжчим етапом, бо він проходить під комуністичною окупацією, яка запрягла до неї також українців, які стали москвофілами, чи польонофілами, членами партії, урядовцями в комуністичній системі, службовиками в адміністрації, війську, різних культурних, мистецьких та освітніх організаціях і т. д. В наслідок того ця визвольна боротьба не тільки, що тратить гостроту і виразність державно-національних, політично-суспільних самостійницьких ідей, але вона склосить на шлях московського дисидентства, а навіть на шлях детантзму.

Сьогодні, правда, під окупацією інакше не можна, ми спостерігаємо визвольну боротьбу за свободу людини, за свободний розвиток мови, літератури, мистецтва, культури та інших ділянок людського життя, а про самостійність держави і самостійність державної влади, ніхто виразно й не згадує.

Є сьогодні також люди і такі групки, які ка-

Що пишуть і говорять:

ПОЛЯКИ В УКРАЇНІ ТА В УСЬОМУ СССР

Питання скільки поляків живе в сучасній УССР та по всьому СССР цікаве, коли пригадати, що на частині цих теренів ще недавно панувала Польща і до цих теренів зголошують ще далі свої, переважно історичного характеру, претенсії польські еміграційні середовища. В журналі "Самостійна Україна", що її друкують у Шикаго, Іл. в ч. 3-4, 1975, надрукувала обширну статтю д-ра Р. Вереса "Проблема Західно-українських земель в документах польського еміграційного уряду", у якій дуже виразно і документально показано ці претенсії поляків.

Також дуже цікаву статтю надрукував журнал "Сучасність" за травень 1975, дослідника цього питання Мирослава Прокопа, під назвою "Про польську меншість у СРСР".

З аналізу М. Прокопа виходить, що сьогодні на терені всього СССР живе за переписом з 1970 року 1,167,000 поляків. Для порівняння в переписі населення з 1959 року польську національність подало дещо більше осіб 6,138,000.

Зменшення кількості людей, які вважають себе поляками в СССР, вказує на те, що і поляки підлягають там сильним русифікаційним процесам подібно, як українці поза межами України. В часі перепису населення в 1959 році українців поза межами УССР було 3,359,000, а в 1970-му році вже тільки 3,346,000, хоча, як вказує дослідник, за отих 11 років велика частина українців подала поза межі своєї рідної землі в добровільних чи примусових переселенчих заходах, а крім того природний приріст повинен був збільшити українську групу.

Здавалось би, що найбільше число поляків з цього понад мільйона живе на українській території, бо ж тут, зокрема в західних областях і на Правобережжі їх проживало мільйони перед війною. Але з статистики виявляється, що в Україні живе тільки 295 тисяч поляків, з чого найбільше в житомирській області, бо 91 тисяч, Хмельницькій — 52 тис., Львівській 41 тис., Тернопільській — 15 тис., Вінницькій — 13 тис., в Києві 10 тисяч та решта по інших областях.

Найбільше поляків живуть, що українці у вільному світі не можуть бути все проти, що їм не подобається. Є такі також люди і групки, які кажуть, що не треба статтями і публікаціями дразнити москалів, поляків і малярів, бо московський комунізм тепер загрожує всім.

Це правда, але подивімся, як сьогодні борються дисиденти московські, як борються поляки, малярі і до тої боротьби притягають наших людей.

Коли сьогодні українсьць мислить про Україну, то він мусить мислити, не тільки про свободу людини і свободи зв'язані з людським життям, але він мусить мислити про свободу нації, свободу держави, свободну державну владу та про національно-державне і соціальне добро. Правда, в кожному етапі визвольної боротьби діяли явні і тайні організації, але розбіжностей, що до досягнення мети, не було, а були розбіжності щодо способів і метод боротьби.

Сьогодні бути українцем, без різниці, де він проживає, це значить бути активним борцем за всебічне визволення українського народу і створення української самостійної, суверенної і соборної держави, суверенної і соборної української нації все виходила за свою державу, за свою свободу в цій державі і за соціальним справедливий лад у цій державі.

Ми у вільному світі стоїмо на новому етапі державотворення і визвольної боротьби, які потребують інтеграції, тобто об'єднання різних частин в одно велике ціле — самозбереження і виховання її і її визвольних змагань,

на Білорусі, бо аж 383 тис., далі в Литві — 240 тисяч, що в порівнянні з загальною кількістю населення становить дуже високий процент. Може тут і вияснення феномену значного опору владі з боку католиків в Литві, коли пригадати, що католиків литовців підтримує там отих 240 тисяч католиків поляків, які напевно мають деякі зв'язки з сильною Католицькою Церквою в Польщі і ведуть дещо певніше і в Литві, отримуючи при цьому і піддержку і відповідну літературу та обрядові речі з Польщі. Значне число поляків — бо 63 тисяч живе в Латвії.

Цікаві помічення автора щодо асиміляційних процесів серед поляків. Як і треба було сподіватися з попередньої замітки про сильне прив'язання до католицької церкви та релігійні практики серед поляків в Литві, саме фактор вплинув на те, що вони дуже добре зберігають там свою рідну мову, бо на 240 тисяч аж 222 тисяч визнали польську мову рідною, а російську мову тільки 9 тис. і литовську 7 тисяч. У Латвії процес асиміляції сильніший, тому там на 63 тисячі польську мову як рідну подало 28 тисяч осіб, російську уже 25 тисяч.

Ще інший цікавий факт, це асиміляція поляків на терені республік не з росіянами, а з даною національною групою. І так на Білорусі під час перепису населення в 1970 на 382 тисячі рідною мовою визнали польську мову — 50 тисяч, російську — 40 тисяч, а білоруську 292 тисячі. Та сама картина і в Україні, де в переписі 1970 року з 295 тисяч поляків польську мову як рідну подало 44 тисячі, російську — 47 тисяч, а українську 202 тисячі. Цей асиміляційний процес до даної національної групи в межах республік не діє в випадку білорусів, які і на терені України асимілюються радше до росіян як до українців.

Під час згаданого перепису на 385 тисяч білорусів в Україні білоруську мову як рідну подало 146 тисяч, російську — 206 тисяч, а українську лише — 33 тисячі. Ці асиміляційні процеси серед поляків в Україні і на терені всього СССР, автор вказує, що на терені УССР не виявляється жодна поль-

ська преса, а щодо польського шкільництва, то і воно не реєстроване в статистичних даних. У Львові мало б існувати кілька польських шкіл та народний театр. Статистика виявляє промовчання, як безмірно зросли русифікаційні процеси в УССР, коли здавалось би мала б прийти ота приповідка віддигла. Ще в 1934 році виявлялося на терені УССР 115 газет мовами національних меншостей, а щодо шкільництва, то в шкільному році 1932/33 на усіх 21,791 шкіл в УССР, українських було 18,905, російських — 1,001, польських 656, жидівських — 470, німецьких — 451.

Є такі українці, а в тому і читачі "Народної Воли", які кажуть, що політика русифікації і винародовлення повинна б створити сприятливі умовини співпраці між поляками й українцями для спільної протидії. Але, на жаль, як видно з документів польського уряду і як подає М. Прокоп, самі поляки ведуть не кращу меншостеву політику у своїй Людовій Польщі. На 300 тисяч українців в Польщі один український тиждень, три народні школи та два ліцеї і відділ української філології при варшавському університеті. Зате російської мови навчають майже у всіх польських середніх школах і в усіх університетах (ІС)

Політичні справи:

КОЛИ СКІНЧИТЬСЯ КОМУНІСТИЧНИЙ ГЛУМ НАД ПОЛІТИЧНОЮ ПРАВДОЮ?

п-полк Михайло Ліщинський

З пресових повідомлень англомовної преси довідуємося, що дня 13 травня ц. р. в Карнегі Голл, в Нью Йорку, відбулися "збори для детанту і світового миру", які мають завдання відзначити 30 ліття перемоги "союзників" над фашизмом в Європі.

Ініціаторами тої, як на нішній час не тільки конічної, але і перфідної імпрези, є Рада Спонзорів, Крайова Рада Американсько-Советської Дружби та редактори з журналу "Нью Ворлд Ріпорт".

Подавати докази, чому ту імпрезу називаю комічною і перфідною — зайво. Кожна людина, яка нині застановиться над подіями у В'єтнамі здає собі справу, що сучасна трагедія В'єтнаму, а разом з тим трагедія чергових держав загрожені комуністичною агресією, абсолютно не дає підстав відсвятковувати перемогу "союзників", які нині вже явно перестали бути союзниками американців і цілої західної демократії. Коли навіть візьмемо під розгляд взаємини держав західного альянсу з СССР в часі війни, то не знайдемо в історії жадних підстав, щоби закваліфікувати СССР як союзника демократії. Демократія не воювала за те, щоб по війні створити обставини, які дозволяють СССР захоплювати в комуністичну неволю по черзі малі народи і тому називати СССР нині союзником західних держав, є грубою пересадкою.

СССР вовав проти Німеччини примусово, бо Німеччина на СССР напала, а напала тому, що вважала СССР своїм поважним конкурентом в боротьбі за па-

реську преса, а щодо польського шкільництва, то і воно не реєстроване в статистичних даних. У Львові мало б існувати кілька польських шкіл та народний театр. Статистика виявляє промовчання, як безмірно зросли русифікаційні процеси в УССР, коли здавалось би мала б прийти ота приповідка віддигла. Ще в 1934 році виявлялося на терені УССР 115 газет мовами національних меншостей, а щодо шкільництва, то в шкільному році 1932/33 на усіх 21,791 шкіл в УССР, українських було 18,905, російських — 1,001, польських 656, жидівських — 470, німецьких — 451.

Є такі українці, а в тому і читачі "Народної Воли", які кажуть, що політика русифікації і винародовлення повинна б створити сприятливі умовини співпраці між поляками й українцями для спільної протидії. Але, на жаль, як видно з документів польського уряду і як подає М. Прокоп, самі поляки ведуть не кращу меншостеву політику у своїй Людовій Польщі. На 300 тисяч українців в Польщі один український тиждень, три народні школи та два ліцеї і відділ української філології при варшавському університеті. Зате російської мови навчають майже у всіх польських середніх школах і в усіх університетах (ІС)

Вистачить лише проаналізувати ті зміни, які зайшли в світі від з капітуляції Німеччини і Японії, то з аналізу буде ясно видно, що комунізм послідовний у своїх намірах. Не знати, чи в тому чудернацькому "згоні" брала участь офіційні представники Уряду ЗДА, але участь достойників СССР була запевнена. Треба припускати, що всі похвали, якими до сьогоднішнього дня СССР полюють американці, були "дуже щирі і впливали з глибини пролетарських сердець советських достойників". Чи ж не мали вони за що дякувати ЗДА? Порахуймо тільки оттак з грубша те, що СССР дістав за згодою ЗДА:

Білорусь, Литва, Латвія, Естонія, кусок Фінляндії, Підкарпатська та Західна Україна, Польща, Чехословаччина, Угорщина, Румунія, кусок Берліну і Східна Німеччина та ще до певної міри добрі бази в Болгарії і Югославії і ряд добрих баз на азійському континенті. За такий презент можна робити різні "згони приятин", восхваляти західних "союзників". Зрештою, і так той цілий "шов" є призначений для американців, які вже давно забули скільки сліз і крові попало в тих країнах, які віддано в презенті при закінченні війни кремлівським тиранам. Згадуючи ту жалюгідну "маскараду приятин", не можна позбутися охоти вказати на те, як говорять комуністи між собою. От взяли б Ганой, Москву і інші міста СССР, у яких саме відбулися і відбуваються паради з приводу побідного закінчення війни. У промовах, виголошених на тих парадах, союзників - американців комуністичні лідери називають гнильми капіталістами, гангстерами, акулами Вол стріти, імперіалістами і поневолювачами народів, варварами і тим подібними епітетами, яких повно мають в лексиконі на такі оказії для своїх громадян. Але що ж, любов до "рашен" деяких американців безмежна, а як відомо, кожна любов сліпа і лаука так далеко, що видить тільки те, що хоче видіти і чує тільки те, що хоче чути. Це ціха і привілей кожної любови.

Відзначування детанти є також абсурдом, бо політика втримання добрих зв'язків з СССР за всяку ціну, яка ціхує сучасний період, для американців жадного добра не принесла. Інварія комуністів на вільний світ не припинилася, а в широкі масах в СССР дальше (Продовження на стор. 4-й)

ування над світом. Події по світовій війні і теперішня ситуація в світі виявляє, що Третій Райх не помилявся, бо тепер вже наявно бачимо, що знищення фашизму не було кінцевою цілею мілітарної політики СССР і для СССР війна не закінчилася на розгромі фашизму. СССР продовжує свою війну дальше і, як видно, не задумує перестати свого наступу на вільний світ доки не запанує над цілим світом.

Вистачить лише проаналізувати ті зміни, які зайшли в світі від з капітуляції Німеччини і Японії, то з аналізу буде ясно видно, що комунізм послідовний у своїх намірах.

Не знати, чи в тому чудернацькому "згоні" брала участь офіційні представники Уряду ЗДА, але участь достойників СССР була запевнена. Треба припускати, що всі похвали, якими до сьогоднішнього дня СССР полюють американці, були "дуже щирі і впливали з глибини пролетарських сердець советських достойників". Чи ж не мали вони за що дякувати ЗДА? Порахуймо тільки оттак з грубша те, що СССР дістав за згодою ЗДА:

Білорусь, Литва, Латвія, Естонія, кусок Фінляндії, Підкарпатська та Західна Україна, Польща, Чехословаччина, Угорщина, Румунія, кусок Берліну і Східна Німеччина та ще до певної міри добрі бази в Болгарії і Югославії і ряд добрих баз на азійському континенті. За такий презент можна робити різні "згони приятин", восхваляти західних "союзників". Зрештою, і так той цілий "шов" є призначений для американців, які вже давно забули скільки сліз і крові попало в тих країнах, які віддано в презенті при закінченні війни кремлівським тиранам.

Згадуючи ту жалюгідну "маскараду приятин", не можна позбутися охоти вказати на те, як говорять комуністи між собою. От взяли б Ганой, Москву і інші міста СССР, у яких саме відбулися і відбуваються паради з приводу побідного закінчення війни. У промовах, виголошених на тих парадах, союзників - американців комуністичні лідери називають гнильми капіталістами, гангстерами, акулами Вол стріти, імперіалістами і поневолювачами народів, варварами і тим подібними епітетами, яких повно мають в лексиконі на такі оказії для своїх громадян. Але що ж, любов до "рашен" деяких американців безмежна, а як відомо, кожна любов сліпа і лаука так далеко, що видить тільки те, що хоче видіти і чує тільки те, що хоче чути. Це ціха і привілей кожної любови.

Відзначування детанти є також абсурдом, бо політика втримання добрих зв'язків з СССР за всяку ціну, яка ціхує сучасний період, для американців жадного добра не принесла. Інварія комуністів на вільний світ не припинилася, а в широкі масах в СССР дальше

(Продовження на стор. 4-й)

Справи Союзу:

В 65-РІЧЧЯ УРСОЮЗУ

Оце наше шире слово є не тільки до членів Українського Робітничого Союзу, але до всіх відомих українців у світі, а зокрема до українців Америки і Канади. Бо по 65 роках не є таємницею, що сьогодні представляє собою УРСОЮЗ, скільки добра він зробив для української спільноти в Америці і Канаді і що він дав і виконав для визвольної справи Українського Народу? Це вже є більше, як півстоліття історія, про яку знають люди доброї волі і до них наше слово в першій мірі!

Ми хочемо тут тільки пригадати, що УРСОЮЗ вже в часі свого заіснування в жовтні 1910 року в Скрентоні, Пенсільванія, поставив у життя своїй дії такі головні принципи:

- 1) Самостійної державності та соборності державності та соборності Українського Народу.
- 2) Праця не тільки в користь своєї організації, але і в користь розвитку Українського Народу.
- 3) Повна релігійна толерантність.
- 4) Українсько-національне становище.
- 5) Демократичний дух, який вимагає патріотизму і самоповаги, постійної самодіяльності, взаємної пошани і любови, взаємодопомоги і братерства і
- 6) Правопорядок.

А завершенням цього всього була постановою в першому статуті, яка є в силі посьогодні, що члени УРСОЮЗУ і Союз як цілість, зобов'язані помагати визвольним змаганням Українського Народу на його рідних землях!

Все те, що тут сказано, УРСОЮЗ дотримує посьогодні!

Тому, треба сподіватись, що українське патріотичне громадянство в Америці і Канаді підтримає УРСОЮЗ не тільки у цьому Ювілейному 1975 році, але і в майбутньому допоможе йому в росту його членства та у виконанні його праці і обов'язків для добра української спільноти у вітчизні та для добра визвольних змагань Українського Народу на рідних землях!

Наше слово до членства УРСОЮЗУ і наш ширший заклик! Активно допоможіть своїм Управим Відділів УРСОЮЗУ у своїй місцевості — Зорганізувати Ювілейні святкування УРСОЮЗУ, щоб гідно відзначити 65-річчя УРСОЮЗУ і чим більше зорганізувати і вписати в його ряди нових членів!

12-та рекомендація Головної Контрольної Комісії Видавничому Комітетові УРСОЮЗУ звучить так:

"Ювілеєм УРСОЮЗУ треба зрушити справу приєднання нових членів у всіх осередках поселення українців в Америці і Канаді, навіть там, де не має відділів УРСОЮЗУ. Треба допомогти відділам влаштувати:

1. Ювілейні Збори членства і симпатиків у менших скупченнях.
2. Ювілейні веча на більшу скалю із запрошенням на головних промовців визначних громадських діячів.
3. Ювілейні Народні Гостини (бенкети) з відповідною програмою і добрим промовцем!

Дорогі Союзовці! Ви самі дуже добре знаєте, що ми, українці, величаво відзначаємо пишними бенкетами, а часом і академіями 65-річчя наших заслужених (і менше заслужених!) людей. А це лише одиниці. А УРСОЮЗ, це ж збірні одиниці, це вже десятки тисяч людей від його народження аж посьогодні! Не вже ми не зможемо належно, величаво і достойно відзначити його 65-ліття? Не вже ж можливий з нас, його членів, не зможе в цьому році приєднати хоч одного нового члена для нашого Достойного Ювілянта? Навпевно, що так! І ми певні, що таких союзовців будуть тисячі і ми будемо мати змогу їх представляти на сторінках "Народної Волі" та прихильної УРСОЮЗОВОЇ української вільної преси!

Не має сумніву, що окрім приєднання нових членів, ми всі ще допоможемо Управам Відділів УРСОЮЗУ в наших місцевостях влаштувати відповідні Ювілейні святкування!

Тож, побажаймо собі взаємно багато успіхів і зразу берімося до праці!

Д-р Степан Росоха,
Секретар Головної Контрольної
Комісії УРСОЮЗУ

ЗБОРИ ОКРУГИ КОНЕКТИНАТ

Повідомляється всіх членів і всі управи місцевих відділів округи Конектикат, що для 25 травня ц. р., в годині 2-гій по полудні відбуються Округні Збори в Нью Британі, в Американсько-українському клубі при Ок вулиці.

На порядку зборів будуть обговорювані справи:

• Відзначення 65-річчя УРСОЮЗУ.

• Назначення Дня Конектикату на оселі "Верховини" в Глен Спей.

• Як збільшити число членів у наших відділах УРСОЮЗУ.

• План праці відділів УРСОЮЗУ в нашій громаді.

• Актуальні і необхідні справи у нашому відділі.

Проситись відділових секретарів повідомити, скільки з якого відділу буде учасників на цих зборах, на адресу:

Joseph Slevinsky
408 Willow Street
Bridgeport, Conn. 06610

ЖІНКИ-ЧЛЕНКИ УРСОЮЗУ, БЕРІТЬ ТАКОЖ
УЧАСТЬ У ЦЬОЙ КАМПАНІІ ПРИЄДНУВАННЯ
НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЯКА Є ПРОГОЛОШЕНА
В РОЦІ ЖІНКИ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ
65-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ УРС

Померлі члени:

Шарон Кузбит

Шарон Кузбит померла дуже молодою, бо на 16 році свого життя. Народилась 22 січня 1959 р. в родині Василія і Магдаліни в Гекенсекс, Н. Дж., а виросла в Кліфтоні, де були переїхали її батьки. Тут вона ходила до УПЦеркви св. Вознесення і до Школи українознавства, співала у молодечому хорі та брала участь у балеті, танцювальній групі національних танців та в драмі.

Як учениця Кліфтон гайскула належала до Української Православної Ліги, була її головою, а на конвенції в Шикаго 1974 р. виграла першу нагороду за найкраще вишту подушку. Була вона також членкою УРСОЮЗУ, 100-ого відділу в Пасейку.

Її смерть дуже зворушила, не тільки родичів та ближню і дальшу родину, але й її знайомих — молодих і старших, бо була вона гарної і веселої вдачі та в поведінці дуже інтелігентна. На її похороні було в погребовім заведенні около 500 осіб. Були також люди з Джонсон Сіті — К. Кладовська і Л. Елсвор, а також панство Кладовські.

Панахиди відправили о. Я. Алеген — англійською мовою, та о. Т. Форостій в асисті о. О. Мицника. Співав хор під дириг. О. Головацького. В день самого похорону, 8 січня ц. р., відправили Заупокійну Службу Божу о. Т. Форостій і о. О. Мицник. Прощальну проповідь сказав о. Форостій.

Похоронено са. п. Ш. Кузбит на Українському православному цвинтарі в Кліфтоні, біля свого дідуна, по батькові.

Залишилися у великому смутку — мати, батько, сестра Діяна, брат Василь, бабця по батькові, Марта Кузбит, по матері дідуно Василь і бабця Олена Лещенцак, вуйки, тети і дальша родина та товаришки і українська громада.

Хай буде їй вічна пам'ять!

М. Кузбит — бабця

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую МІКОЛУ ЛОГІНА з села Байківці, п. Тернопіль, Західна Україна. Мої знайомі казали, що він мав би бути в Філадельфії, Па.

Може він сам, а може знайомі прочитають це мое пошукування, то хай подадуть адресу. Моя адреса:

Mr. Iwan Wilhan
7289-17th Ave.
Montreal 453
P. Quebec, Canada

ДО ВІДОМА ВСІМ! ДО УВАГИ ВСІМ!
ОСЕЛЯ УРСОЮЗУ "ВЕРХОВИНА"
ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕННЯ І ЗАМОВЛЕННЯ

Не зважаючи на те, що на "Верховині" згорів один будинок, то оселя ще має стільки будинків, що заспокоїть всі вимоги клієнтів, відпочивальників та вакаційників. Директор оселі повідомляє, що:

Сезон починається 24 травня 1975.

Всі кімнати на оселі відновлені. Басейн приготований до купання. Озеро вичищене, а трава покошена. Тому вже тепер замовляйте кімнати на вікенди і на вакації.

Дитячий табір

Дитячий табір почнеться 22 червня і триватиме до 20 липня ц. р. До табору можуть зголошуватися дівчата і хлопці в літах від 7 до 13.

Спортова Школа "Чорноморської Січі"

Як уже було повідомлено, Спортова Школа "Чорноморської Січі" почнеться 20 липня і триватиме до 9 серпня ц. р. Зголошення приймає і подає інформації: Юкреніен Січ Спорт Скул, 680 Санфорд Авен., Ньюарк, Н. Дж. 07106.

Школа українських танців

Цього року в часі від 5 до 20 липня буде відбуватися навчання українських народних танців. Навчатимуть фахові інструктори.

Школа навчання гри на бандурі

Цю школу на "Верховині" організується вперше. Побажано, щоб учні тієї школи мали свої бандури. Час навчання буде поданий.

Танцювальні забави та мистецькі імпрези

Кожної суботи, в вечірніх годинах, будуть відбуватися танцювальні забави при відомих українських оркестрах, а також різномодні імпрези, показ українських і американських фільмів. Для любителів мистецтва будуть мистецькі вистави, а для спортсменів відкриті тенісові корти, відбиванкові плащі, басейн і озеро.

Замовлення, зголошення і по інформації пишть:

"Verkhovyna" U A C C
Glen Spey, N. Y. 12737
або телефонуйте: (914) 856-1323

УВАГА! ТОРОНТО І ОКОЛИЦІ, УВАГА!

В 30-річчя УРДП, з нагоди сьомого з'їзду, Центрального Комітету УРДП, Крайовий Комітет та осередок УРДП в Торонті запрошують все українське громадянство Торонта і околиць на доповідь голови УРДП

д-р Василя Івановича Гришка

на тему

"ЧАС НА ПЕРЕГЛЯД І ЧАС НА ЗМІНИ"

та на

Ювілейний Бенкет з мистецькою частиною, що відбується в суботу, 24-го травня 1975 року.

В з'їзді УРДП візьмуть участь делегати з Австралії, Австрії, Англії, Бельгії, Канади, Німеччини, ЗДА та інших країн.

Початок доповіді год. 5:30 вечора. Після доповіді питання і відповіді.

Початок бенкету — 7 година вечора.

Доповідь і бенкет відбудуться в залах парафії святого Володимира при 404 Bathurst вулиці.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В ЛІГАЙТОНІ

На оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па. в дні 24-25-го травня 1975 року, буде Український День,

щоб помянути:

- Борців за людські та національні права і вольности,
- Поселенців громадян України із століттям, їхнього побуту,
- Знаменні події ЗДА для відзначення їх в 1976 року.

— ПРОГРАМА: —

1.) В суботу дня 24-го травня б. р. в год. 8-ій по пол. товариська зустріч під час якої гратиме відома оркестра "Дніпро".

2.) В неділю 25-го травня б. р.:

а.) В год. 11-тій перед пол. Пропам'ятні Богослужби.

б.) В год. 1-ій по пол. цікава Святкова Програма.

в.) В год. 8-ій по пол. Танцювальний Вечір при звуках оркестри "Дніпро".

Масово візьміть участь, а головню приводьте молодь! Наше гасло: — "Пам'ять за Велике Минуле-Шлях до Світлого Майбутнього!"

Округний Ювілейний Комітет
Вугільного Басейну.

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ
СМЕРТИ

Са. п. Олександ Хорція

Для 10 травня 1970 р. відійшов у Вічність в Четвертій, в Канаді, са. п. Олександ Хорція, муж, батько і дідуся, а в українській громаді — член організації та член і організатор і контролер в УРСОЮЗУ.

Походив зі села Решетів, п. Долина, Західна Україна. В Канаді проживав 47 років. Помер, маючи 71 років.

Вже п'ята весна прокодились і починають цвісти дерева в саді і квіти в городі без Тебе, Дорогий мій Мужу. Вже й роки, що ти їх так любив і плекав, у пуп'ячках, але в моїм серці і серцях членів родини — весня неба. Всі ми сужуємо і згадуємо Тебе добримим словом.

Згадуємо — Мужа, Тата і Дідуся!

Дора Хорція,
дружина

PRESS FUND

Veterans of First Ukrainian Division U. N. A	
Stephen Chekanskiy	10.00
Peter Marchinskiy	10.00
P. Yendrzajewski	10.00
Maria Marusiak	5.50
Joseph Andrews	5.00
Paul Demuse	5.00
Frank Wolaniewsky	5.00
Anastasia Krak	5.00
Luiba Myryn	2.50
Mike Poloniak	2.10
William Paschak	2.00
Lesko Peltz	1.00
Paul Peis	1.00
\$109.22	

• Українська громада Вашингтону вшанувала поета Богдана Крайця Литературним Вечером з нагоди його сімдесятиліття. Про молоді і студентські роки Ювілянта згадав товариш Ювілянта д-р Ю. Старосольський. Проф. П. Одріченко говорив про Ювілянта як поета, а далі як про визначного літературознавця і дослідника. Студентка Ірєна Максимюк відчитала деякі поезії Ювілянта. Присутніх понад 100 осіб тепло вітали Ювілянта з його словом від себе і про себе.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

104 ВІДДІЛІВ КЛІБМЕНТ, ОГАРНО
Місячні збори відбуються в неділю 15 травня ц. р. в год. 12-ій по полудні, в УПЦові при 2255 Вест та 14-ій вулиці. При тому проситись всіх дивних членів взяти участь у телевізійній трансляції предсудування членів. Вислухайте свої діти, вчителі і приватні. Вислухайте можливість і пригласіть за їх місцем. Успіхів!

PETER KARPA
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
2321 W. Chicago Avenue
Chicago, Illinois 60622

РОЛЯ ФРАТЕРНАЛІЗМУ В РОЗВИТКУ БРАТСЬКИХ СОЮЗІВ

II

Реалізацію братської праці українських союзів, що здійснюється в рамках ідеї фратерналізму, можна, і треба, поділити на два періоди: перший - до другої світової війни і другий, від 50-тих років. П'ятдесяті роки позначені в житті української громади Америки і Канади масовим приїздом т. зв. нової, повоєнної еміграції, серед якої знайшлося багато освічених людей, що могли допомогти і віддати братським союзам у виконанні громадської праці.

Треба відмітити, що до 1939-го року, українські союзи, крім братської праці, моральної і матеріальної допомоги своїм членам, були в більшості центром всього організованого життя українців Америки і Канади. При від'їзді існували школи українознавства, хори, театральні і танцювальні гуртки, спортивні товариства, бібліотеки, тощо. Крім того постійний зв'язок та матеріальна допомога Західній та Карпатській Україні, давали можливість здійснювати фратерналістичні ідеї в ширшому національному масштабі.

Вистачить згадати тільки братську працю одного УР-Союзу, щоб мати уявлення "фратерналізму в дії", зокрема матеріальну допомогу в Рідному Краю: Допомога Всеукраїнській Академії Наук в Києві, в часі, коли вона мала ще змогу працювати для правдивої української науки; закупівля 500 бібліотек для читальні в Західній Україні, зокрема на Лемківщині; видатна допомога на будову Українських Народних Домів; акція набуття Українського Робітничого Дому у Львові, в якому приміщувався ряд громадських і наукових установ; допомога на друкування першої української популярної енциклопедії; призначення поважної суми на видавання журналу для жінок "Жіночий Голос"; переведено велику допомогову акцію для жертв повені, воєнним інвалідам, Рідній Школі, тощо. Усі ці допомоги перевищили суму пів мільйона доларів. Як на ті часи і спроможності нашої установи, це була поважна сума грошей.

А тут в Америці і Канаді йшла акція усвідомлююча, шляхом віч, академії і доповідей, щоб звернути увагу та мобілізувати публічну думку наших співгромадян на злочини, яких допускалися окупанти України: голод в 30-тих роках в Східній Україні, злочинні дії нацифікації та терор польського уряду в Західній Україні та мадярська агресія в Карпатській Україні.

Спільними зусиллями усіх 4-х братських союзів організовано УККА та перший Конгрес Американських Українців у Вашингтоні в 1940-му році, а також при співпраці організувано ЗАДК, який щедро допомагав скитальцям. Безпосередньо після закінчення другої світової війни, коли американці не виступили за "Сталінська дружба", українські братські союзи ширше правду про польсько-німецькі звірства та советську окупацію України. Тодішній голова УРСоюзу, А. Батюк, виступав як свідок в окремій комісії Сенату у Вашингтоні, щоб приспівати ратифікацію міжнародної угоди про народодобивство.

Можна сміло твердити, що на протязі свого існування, українські братські союзи дали велечезний і палкий вклад в культурно-громадське життя нашого народу, так в Америці і Канаді, як і на Рідній Землі. Їх братська праця, реалізація ідеї фратерналізму, буде записана золотими буквами в історії нашої етнічної групи.

Я зупинився на цих фактах доцільно, щоб довести, а то й усвідомити деяких наших сьогоднішніх громадських діячів, які часто, зловмислено в змісті братської праці наших союзів вбачають тільки "асекраційні товариства". Були б наші союзи виключно асекраційними установами, тоді вони ніколи не виконали б згаданої вище праці, а також в їх статутах не було б сказано: "завданням братського союзу є моральна і матеріальна допомога українському народові у його визвольній боротьбі на Рідній Землі".

Переходячи до другого періоду праці братських союзів, після 50-тих років, то тут треба ствердити, що незважаючи на поважне підсилення кількості українського поселення в Америці і Канаді новою, повоєнною еміграцією, братські союзи не виказали сподіваного зросту в членстві. На доказ цього, варто перевести порівняння зросту членів у наших союзах з іншими, із союзами наших співгромадян.

Ось статистичні дані за останніх 24 роки:

	Рік 1949	Рік 1973
УРСоюз мав членів	56,983	89,119
УРСоюз мав членів	18,681	23,320
"Провидіння" мало членів	8,640	18,364
УНПоміч мало членів	5,878	8,443
Разом 4 союзи	90,182	139,246

Процентом найбільше зросло "Провидіння", що є

З українського життя:

СЬОМИЙ З'ЇЗД УРДП

(ОК) 24, 25 і 26 травня 1975 року в Торонті в Канаді відбудеться сьомий з'їзд Української Революційно-Демократичної Партії. В з'їзді УРДП, що скликається в 30-річчя заснування, візьмуть участь делегати Австралії, Австрії, Англії, Бельгії, Канади, Німеччини та ЗДА. Партію УРДП, яку створено виключно з вихідців з східних областей України, довгий час очолював Іван Багрянний, а тепер Василь Іванович Гришко. Партія УРДП відома твердженням Івана Багряного ще 1948 року, що кадри української революції є в Україні в тюрмах, концентраційних таборах, в колагоспах, як також в рядах комсомолу та комуністичної партії. УРДП змагає за відновлення незалежної української самостійної держави в якій кожному українцеві давалося б право свободи сумління й переконання вірувань і обрядів, свободу навчання, свободу творчої думки та свободу слова та преси й інформації у всіх її формах.

Теперішній голова УРДП д-р Василь Ів. Гришко працює в українському відділі радіо "Свобода" як політичний коментатор, якого коментарі висилаються сюди в етер до слухачів України. Він є ідеологом УРДП ще з часів Івана Багряного. Д-р В. Гришко написав цілий ряд книжок та брошур на теми пов'язані з Україною. Головніші з них є: "Україна сьогодні і ми", "Молода Україна пореволюційного 40-ліття", "До-

свід з Росією" яку видано англійською мовою, "Що сталося в ССРСР у зв'язку із смертю Сталіна", "Москва сльозам не вірить" — наукова праця про штучно створений голод в Україні 1933 року. В. Гришко зібрав і зредагував ранні твори Володимира Сосюра під назвою "Засуджене й заборонене", які були друковані між 1921 і 1931 роками, а пізніше вилучені й заборонені. Останніми роками Гришко видав праці "Третя сила, третій шлях, третя революція" та "Хто, що та як", які нові напрями української політики. В цих творах він звернув велику увагу в потребі виховання наперед української людини, де б вона не перебувала, національно свідомої й гордої, людини з українським хребтом. Як в Україні, так і за її межами потрібно, твердити віч, перевести революцію свідомості насамперед в душах кожного українця.

Під час з'їзду УРДП в Торонто Центральний Комітет, Крайовий Комітет та осередок УРДП в Торонті влаштовують доповідь д-р Василя Гришка. Темою доповіді, на яку запрошують все українське громадянство, є "Час на перегляд і час на зміни" (Україна і ми в межовій ситуації 70-тих років). Доповідь відбудеться в суботу 24 травня 1975 року о годині 5:30 вечора в залі української православної парафії святого Володимира. Після доповіді питання і відповіді та в іншій залі бенкет з мистецькою частиною.

О. Коновал

дуже вимовним фактом, вартим застанови у визначуванні прогнозу на майбутнє. Другі три союзи, хоч мають ширше поле дій, бо не обмежують своєї діяльності до одного віровизнання, зросли в членах від 20 до 50%. Загальна картина не зміниться, коли до 4-х союзів додати ще 2 канадійські: Братство св. Миколая та Взаємну Поміч, що разом начисляють 10-ть тисяч членів.

Для порівняння, за цей сам період часу, подам зріст членства в кількох братських союзах, яких праця обмежувалась виключно до здійснювання ідеї фратерналізму. (Число членів подається в заокругленні):

	Рік 1949	Рік 1973
Лютеранський (2 союзи)	470,000	2,200,000 чл.
"Найт оф Колумбус"	290,000	650,000 чл.
Хорвати (2 союзи)	110,000	188,000 чл.
Словаки (5 союзів)	100,000	200,000 чл.
Союз Лісників	140,000	800,000 чл.

Отже, як бачимо, деякі з них зросли в членах 5-ть разів. В засяг братської діяльності згаданих вище союзів входить: цілковите покриття коштів студій здібним студентам, утримування домів для пенсіонерів, власні школи для недорозвинених дітей, програми (радіо, телевізій) для поборювання наркотиків, клуби при відділах пожежної криві, модерно виванувані школи для сиріт з безплатним побутом і навчанням, повна допомога і опіка немічним і калікам, утримання бібліотек, музеїв, культурних і спортивних товариств, фінансування заморських прогульок, утримання шкіл в Європі (один із словацьких союзів утримує в Римі Католицький теологічний університет з безплатним навчанням).

За 1973 рік хорватські союзи видали на культурно-освітню працю пів мільйона доларів; Союз Лісників видав на братську працю 14 мільйонів, а два Лютеранські 35 мільйонів доларів за один рік. Тут наглядно бачимо, в яких розмірах можна розгорнути працю в ділянці фратерналізму.

Для реалізації багатьох планів у нас, потрібна була б співпраця усіх 4-х українських братських союзів. Якщо ми відстали у братській праці, після 50-тих років, то це доказ, що ідеї фратерналізму не присвячувано належної уваги.

В праці наших братських союзів дуже часто запримичується відсутність планування на майбутнє і тому молоде покоління не цікавиться братським рухом, а ми, постійно втрачаємо молодь. Ми найбільше приваємо увагу тепершності, що науково доказує психолог д-р Б. Цимбалістий в статті "Час і людина". Він каже: "Ми реагуємо на щоденні і сучасні події жваво, імпульсивно, виявляючи винахідливість, практичність і майстерність improvisation. Якщо взагалі підготовляємося до майбутнього, тоді наші плани найчастіше обриваються на коротку відстань".

АВДИТОРНЕ НАВЧАННЯ В УВУ В ЛІТНІХ МІСЯЦЯХ

Ректор УВУ, проф. В. Янів, перед закінченням своєї 45-денної поїздки по ЗДА приїждив до нашої Редакції інформацию про плани навчання впродовж липня та серпня б. р. В цих місяцях передбачені наступні виклади:

ЛІТНІ СЕМЕСТРИ

Літні семестри на обидвох факультетах, на: Філософському та Правничо-судовому та економічному, триватимуть від 7-го липня до 30-го серпня. Вони призначені для студентів вищих семестрів, які бажають в УВУ здобути титул магістра чи доктора. До їх успішного закінчення треба прослухати найменше 140 викладових годин і скласти з них колоквиальні іспити.

КУРСИ

Високошкільний Літній Курс Українознавства для студентів інших (чужих уні-

верситетів чи вищих гімназійних клас, які бажають поширити своє знання української історії, мови, літератури, мистецтва, культури й мистецтвознавства, духовності тощо, розрахований на три тижні (60-75 викладових годин), і він триватиме від 21-го липня до 8-го серпня.

Англомовні Курси Сходознавства для молоді українського походження, яка не володіє чи слабо володіє українською мовою, і для англомовних студентів - українців, які цікавляться проблематикою Європейського Сходу. Курс улаштувуваний — за ініціативою Української Американської Асоціації Університетських Професорів з спільно із Центральним Мишигенським Університетом. Він складається із двох трижильних частин, які себе вза-

(Продовження на стор. 5-й)

КОЛИ СКІНЧИТЬСЯ КОМУНІСТИЧНИЙ ГЛУМ НАД ПОЛІТИЧНОЮ ПРАВДОЮ?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

йде пропаганда проти ЗДА така сама завзята як колись.

Туристи з американського континенту є далі в ССРСР під наглядом тайних агентів КГБ. Громадяни ЗДА, які мають родини в ССРСР, тепер не можуть відвідувати місць свого народження та місцевостей замешкання родини.

До ССРСР не можна вислати жадної книжки на приватну адресу. Навіть Біблії, хрестика, чи медальйона з образочком святих, там не допускають. Діється це в тому часі, коли церковних достойників з ССРСР американці обвозять по своїх містах, де приймають їх офіційно з гонорами і дозволяють їм виголошувати пропагандивні промови про щасливе вільне життя громадян ССРСР і брехню про свободу віри і церковних святкувань в ССРСР.

Свої загальні замітки до тої проблеми доповню звращенням уваги на ту проблему, відсилаючи зацікавлених до статті двох американських авторів поміщеної у Філадельфійському щоденнику "Дзе Ільннг Бюлетін" на сторінці 62-гій, дня 6 травня 1975 року. *)

В ті дуже цікаві статі автори стверджують, що так звана "детанта" ніякої користі ЗДА не приносить. Коштує багато грошей і створює загрозу для безпеки і господарки ЗДА. З тих причин, як подають автори, сенатор Генри Джексон жадає основної перевірки і урядового слідства. Мало того, що та політика коштує великі суми грошей, вона ще викликає безробіття тут і передає ССРСР дуже важливі наукові тайни. Прочитавши подану тут опінію авторів, можемо ліпше зрозуміти чому на згаданому "агоні" виступають "достойники" з ССРСР.

Правда, для миру можна і треба робити уступки, але чому для позірної ілюзії миру (бо в дійсності миру на світі нема) ЗДА мали б відступати від тих правд і ідеалів, які зробили ЗДА, з конгломерату нічим не пов'язаними? *) Jack Anderson with Les Whitten "Detente lets Russia drai in US Technology".

визаних народів, державою могутньою і країною воля, до якої звертали свої надії всі гноблені і поневолені народи.

Вже крайній час протверезитися з ілюзією і злочини називати злочинами, брехню — брехнею, а кривду кривдою.

Треба перестати робити з Леніна гуманіста, як його руки помазані кров'ю мільйонів жертв. Час вже назвати Сталіна катом так, як називаємо Гітлера, а не "онклом Джовом", бо в час короткого отверезіння навіть комуністи включили його на листу злочинців.

Крайня пора здемаскувати пропаганду тутешніх комунофілів про щасливе життя в ССРСР і про свободу людини в країнах комуністичного режиму.

Крайня пора ветеранів хороброї американської армії звелічати як героїв, чесно вшанувати поляглих за волю народу, винести їх чини на вершки слави і змусити таких людей як Рамзей Кларк та Джані Фонда відкликати свою брехню, яку вони голосили в репортажах з Ганою, вихвалюючи комуністів за гуманне трактування полонених, бо знаємо ніні всі, як дико знущалася комуністи над полоненими.

Є ще багато проблем, які комуністичні поплентачі подали до відома загалові в брехливим навістлені. Всі ті брехні треба здемаскувати і подати правду громадянам ЗДА. Коли ніні пишеться велика література про злочини Гітлера, то треба також писати про злочини Сталіна і НКВД та КГБ. Хоч Сталіна виправдують історики, що він мусів зв'язатися з Гітлером, бо ССРСР не був готовий до війни, то все ж таки не має основ оправдувати тих злочинів, яких він допустився на окупованих землях від 1919 року і на подарованих йому Гітлером територіях і тих злочинів, яких він допустився на званих пізніше територіях. Бо злочини, є злочинами без різниці, чи його допустять фашисти чи комуністи. Політичні конюктурні не повинні закривати правду.

ЗА СТИЛЬ СПРАВЖНЬОЇ АКТИВНОСТІ В НАШОМУ СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ

Ш

Поміркою української кооперації було занедбання існуючої мережі, яку створили наші попередники — мережі братських союзів. Тільки на цій широкій мережі може постати справжня громадська думка у часи фундаментальної кооперативної структури. Розмови переведені мною з трьох найбільшими братськими установами знайшли повне одобрення плану організації кооператив. Зрештою, хто мислить принаймні на декаду вперед, бачить обопільні користі. Роль кооперативу буде допоміжна братським союзам і українському громадянству. Забудовування інтересів, інвестицій навчить нас захищати українські інтереси, а не підкопувати, чи підставляти колоди тим, які у розгарі праці можуть промахнутись. Капіталовкладення будуть плановані не на базі доривочності, але дорогою соціальної, фахової інвестиції ринку збуту, фаховості, фінансових спроможностей, обслуговування українського клієнта мережею купецьких станиць. Ба, 4 мільйони 599 тисяч мовно - споріднених слов'ян живе у ЗДА.

Перед українською кооперативною першою черговою завданням: основою кооперативу в місцевостях, де діють більші братські союзи і їх відділи. Порядком короткої інформації подам, що українські кооперативи є федеральними, державними, звільненими від усіх по-

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО ЖИТТЯ В ЧЕРВОНОМУ КИТАЮ

(Закінчення зі стор. 5-ої)

всі привілеї і вигоди під час його відвідин старого краю, але правди не закрий, і сам він пише, що його товариші, люди з вищою освітою, плачуть тачку з глиною або працюють за мізерну платню на фармах, хто за партійні ухвали, а хто з простого розрахунку, у пляні культурної революції і перевиховання інтелігенції шляхом фізичної праці.

Саме культурна революція завдала найбільшого спустошення культурним цінностям і загальної освіти в Китаю. На селах медичну опіку несуть "босі лікарі" — тобто фельчери по шестимісячному курсі. Сама ж китайська партія знає, що кращу медичну обслугу, а щодо побутових обставин, то там як і в ССРСР, є для неї і дачі і розподільні пункти з кращими товарами і харчовими продуктами та різні інші вигоди. Свідчення Чан Сін Рена підтверджують попередні помічання небагатьох осіб, що мали змогу глянути далі за китайський мур. Недавно один з наших видних журналістів писав про революцію в Китаю, уживши крилату фразу М. Хвильового, як про "азіатський ренесанс". Ледве чи хто хотів би мати в себе такий ренесанс, ледве чи дійсно щасливий з того і сам китайський народ, ограбований з культурних цінностей давнини, зведений до малограмотної маси, живленої тільки ненавистю до чужинців і бажанням поступового підкорення усіх сусідніх народів, поки китайські маси не розділяються по всьому світі.

Ощадження вкладників забезпечені державним урядом. Кооперативною керує управа, яку вибирають щороку члени. В цей спосіб, члени є власниками, але й найвищою владою перед якою звітує дирекція, є управа. Державні чинники проводять щорічно контролю всього діловодства. Висота відсотків та всяка діяльність кооперативу є регульована державним законом, затвердженням Конгресовим Актом.

Хто повинен організувати кооперативу, хто є кооператором? Найідеальнішим кооператором є той, хто думає, живе, працює, творить, вглиблюється в добробут членства, громади і ставить їх перед усім особистим. Хто шукає в кооперативі призначення, добробуту для себе — поганій кооператор. Справа ще ускладнюється тим, що урядуючий директор (скарбник) мусить бути добрим, як у нас казали, газдою, а тут звуть, обслуговують українського клієнта мережею купецьких станиць. Ба, 4 мільйони 599 тисяч мовно - споріднених слов'ян живе у ЗДА.

В нас такі є, й тих повинна вилонувати кожна громада, де буде невдовзі організуватися кооператива. Не тільки фінансові кооперативи мають великі можливості розвитку, але й кооперативи торговельні, будівельні, видавничі та інші.

Торговельні кооперативи

Повернувшись із відвідин по землетрусові в Югославії, твердив представник української організації, що пошкодовані там воліли б якби ми закупували у них їхні вироби - продукти та тим допомогли у цьому нещасті. Звітування було висловлене з посмішкою і прийняте так само. А це не так! Ми, українці, розкинемо по всьому світі. Маємо доступ до локальних ринків, знання мов. Ми нині від Австралії через Південну Америку, Північну аж до Західної Європи. Хіба не продаємо там, хіба не експортують. А де ж ми? Нині при співпраці кооперативу й кредитуванні забезпеченому закупленням продуктом — з успіхом можемо конкурувати з іншими, не маючи посередників. Хіба українських фермерів Бразилії, ЗДА, Канади, Аргентини мусить збувати прокрашу чужими каналами? Хіба не існує у нас Товариство Купців і Промисловців, що напевно веде евіденцію всіх купецьких станиць, волюю їх бізнесу, зацікавлені, активності?

Будівельні кооперативи

Немає українців розпочали будівельні підприємства. Витриваліші, чесніші ведуть їх далі успішно. У будівництві до диспозиції неспівмірно великі прибутки, тому, там можна помітні свого роду дискримінацію. За українськими будівельними не стоїть поважніший кредит будь-якої американської фінансової установи. Тільки одиницям поталанило, та тільки вони знають, яким це обійшлося коштом. Нас зацікавлюють мов немовля цукоркою. Українські будівельні отверто нарікають, що переступити межу 300,000 доларів кредиту їм не вдається. Коопера-

ЗА ЛАШТУНКАМИ БУДОВИ БАЙКАЛО - АМУРСЬКОЇ МАГІСТРАЛІ

В "Народній Волі" ч. 5, 1975, стор 5-та, вже була надрукована стаття "Недоля нашої молоді на будові БАМ". У цій статті було й пояснення, що аббревіатура БАМ, це Байкало-Амурська Магістраль. Тепер подаємо ще одну статтю на цю тему. Тема про будову якоїсь залізничної лінії в Союзі може здаватися для багатьох людей, зокрема для людей в ЗДА, Канаді, чи в інших країнах дуже далекою і спеціальною темою, якій і не варто давати місця на сторінках газети.

А тим часом воно так не є, бо це життєва людська тема. В житті союських громадян Байкало - Амурська Магістраль, у скороченні БАМ, сьогодні повсякденний звук. Сьогодні слово БАМ, зловіще і тривожне своїм значенням і своїми наслідками. Сторінки союської преси так і переповнені репортажами з будови БАМ-у, закликами, звітуваннями, постановами різних організацій у цій справі, а далі, під директиву партії, воно, є новою зливою літературної продукції, оповідань і віршів, у яких прославляється великий почин, героїство і

мужність будівничих БАМ, як за Хрущова прославлявано цілісні землі, у тій атмосфері навіть "Літературна Україна", де в рідко-годи появлялася ще якась стаття на літературній темі, якась рецензія, якась літературна новина, тепер перемінилася в стінгазету і була заповнена в більшості матеріалами про будову БАМ.

Нема сумнівів, що БАМ — це епізод у проектуванні московських планувальників, БАМ — грандіозний задум, що дає Політбюро і партії нову схему, щоб гнати далі народ до нових, надлюдських зусиль, нових жертв, що дає партії зручне виправдання терору і залякування непокірних і інакше думаючих.

У минулому таку добру нагоду давали кремлівській верхівці п'ятиріччя, поки не надали вони усім, ставши предметом анекдотів і принагідного фольклору.

Потім прийшов штурм цілих земель, космосу, спутників, ракети, космічні кораблі і вся космічна романтика, що її союська пропагандивна машина використала до останніх меж,

ЗА ЩО ЗАСУДЖЕНО СЕРГІЯ ПАРАДЖАНОВА

Славний кіновий режисер, творець українського фільму "Тіні забутих предків" Сер-

гій Параджанов, був арештований і засуджений в минулому році на 6 років ув'язнення. Його арешт і засуд був справжньою несподіванкою, бо С. Параджанов, змосковщений вірменин, ніколи не займався політикою. Український читач пригадає собі теж, з яким обуренням згадував ім'я Параджанова В. Мороз, вказуючи на те, що С. Параджанов вивіз з космацької церкви іконостас для фільмування "Тіней забутих предків", і ніколи того іконостасу туди не повернув, помагаючи так розкратити скарби нашого народного мистецтва.

Причину арешту і засуду С. Параджанова виявив щойно недавно одеський режисер Генріх Габай, який опинився на заході і розповів про справу С. Параджанова коrespondентові радіо "Свобода". На його думку, причина арешту С. Параджанова в тому, що С. Параджанов став дуже славний в ССРСР і поза його межами та став поводитися незалежно і самопевно. Союський уряд обмежив тоді його виїзди закордон, але з-за кордону стали відчувати його славні люди. Зокрема італійські комуністи повели навіть акцію проти того, що С. Параджанову обмежено свободу рухів. Звичайно, цього кремлівські верховоди не могли стерпіти.

Другою причиною арешту С. Параджанова, на думку Г. Габая, було те, що С. Параджанов живився з українськими мистцями і що українська культура та проблематика ставала йому рідною і близькою. У висліді він почав сміливо ставати в обороні українських мистців, підписувати протестні заяви та всяко виявляти недоволення з мистецької політики влади в Україні. На доручення КГБ сфабриковано тоді легко "дело" за спекуляцію і гомосексуалізм, і С. Параджанов опинився там, де його українські друзі — у в'язниці!

Славний кіновий режисер, творець українського фільму "Тіні забутих предків" Сер-

гій Параджанов, був арештований і засуджений в минулому році на 6 років ув'язнення. Його арешт і засуд був справжньою несподіванкою, бо С. Параджанов, змосковщений вірменин, ніколи не займався політикою. Український читач пригадає собі теж, з яким обуренням згадував ім'я Параджанова В. Мороз, вказуючи на те, що С. Параджанов вивіз з космацької церкви іконостас для фільмування "Тіней забутих предків", і ніколи того іконостасу туди не повернув, помагаючи так розкратити скарби нашого народного мистецтва.

Другою причиною арешту С. Параджанова, на думку Г. Габая, було те, що С. Параджанов живився з українськими мистцями і що українська культура та проблематика ставала йому рідною і близькою. У висліді він почав сміливо ставати в обороні українських мистців, підписувати протестні заяви та всяко виявляти недоволення з мистецької політики влади в Україні. На доручення КГБ сфабриковано тоді легко "дело" за спекуляцію і гомосексуалізм, і С. Параджанов опинився там, де його українські друзі — у в'язниці!

ЦІКАВА ВСЯЧИНА

Неймовірні пророцтва

щоб відвернути погляд союських громадян від нужди й мізерії на землі і залучувати спутником і зірками, точно як той фокусник, що показує паяцем у небо і кличе до роз'яв: "Пітичка, пітичка!"

Будова Байкало - Амурської Магістралі від відноги транссінбірської залізнички в Усть-Куті поза Байкал, через Амур до Союської Гавані над Тихим Океаном на віддалі 3200 кілометрів, через ріки, і непрохідні гори, через тайгу і вічну мерзлоту — це справді грандіозний план.

Що мається тут в першій мірі на меті продемонструвати перед Червоном Китаєм, що цієї землі не відбере він ніколи, що ці простори освоєні Союським Союзом, навіки його — це правда. Але ще більше важливо, що будову БАМ почто саме тепер, щоб знайти новий лозунг, новий клич, і, як вже сказано було на вступі, нову схему, щоб гнати народ до нових надлюдських зусиль, а на непокірних мати готовий батіг.

Уся будова БАМ — проходить в атмосфері мобілізації матеріальних і людських ресурсів. Сторінки преси переповнені звітами про достави від заводів по всій країні. Союська індустрія налагоджена вже на того рода постачання, без уваги на інші потреби населення. Ідеться тут більше саме про ті людські ресурси, про те, щоб загнати понад 200 тисяч людей на роботи в найбільше несприятливих кліматичних і теренових умовах. Скільки пішло б туди добровільно, можна собі уявити. Отже пішла спершу клятва централі комсомолу, що це будова космомольська, і тисячі молоді командировано на ті роботи. За тими новобранцями пішла вже загальна так сказати б мобілізація. Сьогодні бачите скрізь лозунг "БАМ всенародна будова".

Із звітів і репортажів видно, що висилають туди цілі сім'ї, що будують оселі школи і комунальні житла. На новій трасі 124 кілометрів виростили вже два селища, Лен-Зоряний, і почато будову нового міста Тинда, за планами ленинградських і московських архітектів.

Про умови праці і побуту можна тільки догадатися з присолодженних пропагандою, пишними словами і постичними інтервалами репортажів та з вісток між рядками. Робітників скидають гелікоптерами у саму гущу тайги, де ще не ступила ніколи людська нога. Цю операцію так і звуть у репортажах "десант", тобто щось геліб десант парашутистів. Гелікоптерами навозять туди і будівельний матеріал та все постачання.

Як видно з поміщуваних фотографій, робітники живуть у величезних бочках, що їх спускають гелікоптерами, укладають рядочками, і робітничі оселі готова. Про побутові і санітарні умовини серед сибірської землі, або короткого літа, можна собі тільки уявити. Тільки тут і там можна знайти згадку про захворювання і недуги а про каторжну працю говорять оті рядки казюльної поезії:

Кажис все ви молодці
Не геркулесці, а робіта
Из-под Рязаней в Полтаву
Дасте ви сто двадцять
п'ятий,
Мороз поправ і сон
поправ . . .

В історії записано чимало пророцтв, що сповнилася докладно. І так імператор цитеків Монтезума мав сон теред прибуття до Мехіко еспанських конкістадорів, що на його нарід нападуть армії чужинців, які будуть їхати наче на всакиих, тренованих оленях. Ацтеки не бачили ніколи коней, бо їх не було в їх країні. А коли побачили конкістадорів на конях, було вже пізно. У короткому часі еспанці оволоділи країною, вигубивши тисячі населення.

Французький філософ Пер д'Аллі визначив ще в 1350 році, що рік 1789 буде роком великих перемін у Франції. І дійсно в цьому році розігралася драма Французької Революції.

А найцікавіше, пані Едіт Литлетон передсказала першу світову війну, та що більше, прорекла тоді слова, які стали арозумілі аж у другій світовій війні. Вона говорила про "руку", що простягнена до Брестестадену" і про "Мюнхенський зв'язок". Оті слова стосувалися вже тоді ще невідомого в світі Адольфа Гітлера.

Для партійного апарату про всьому ССРСР, а зокрема на непевних терених союзних республік, як Україна та Прибалтика, будова БАМ є дуже зручним засобом, щоб добувати від населення ще вищі виробничі норми, зокрема, щоб терроризувати і залучувати всіх інаншислудючих і національно свідомих людей. Можна підозрювати, що будова БАМ запланована теж як найкращий методу проведення перемішання населення ССРСР, і так званого етноциду, про який останньо лише наша преса. Удовж понад 3000 кілометрів траси Байкало-Амурської Магістралі виростають нові табори, подібно, як Мордовська система концтаборів, а для заселення відокремленої траси і розбудови нових оселі і міст можна буде використати половину населення України, а на те місце наслати з півночі свій надійний елемент.

З репортажів видно, що велику частину робочої сили і нових поселенців становлять українські "агенти". Зокрема страшно читати, що посилать на оту каторгу в морозну сибірську тайгу і вертепи на роботу наших дітчат. Репортер "Літературної України" О. Луцій цитує з тієї нагоди уривок з вірша БАМ - сьогото інженера електротехніки в Поктавіщини Олеса Голованя:

Галинка, перевеснице мов,
Куди ж ти з ланом
у таку негодю?
Це не жіноча справа-моя.
Вона-жми, дівочу
виряде вроду . . .

І далі пише репортер: "Поет не переживається жалем до вроданної дівчини, яка, можливо, є жертвою своєю аресом, повившись не за жіночу справу, ні, у творі його людське одне думання сучасності не шумить легкої роботи, вони завжди прагнуть бути на передній трудового фронту . . ."

Оце в накрайній коментар до дійсності на наших землях у зв'язку з будовою залізної гадки в сибірських метрах. А будова розпочалася на ринку Ленінградської гори не буде краєм ні миру. (І.С.)

Ukrainian National Credit
Union Association
2351 W. Chicago Ave.
Chicago, Ill. 60622

Якщо Крив

ПИЛИП ТАРАН - СИЛАЧ ГУЦУЛЬЩИНИ

(Привітання поїзду)

П

Ситнув Пилип рукою, а там щільні зашліфовані арсенал. В'язинка витривалі, пильни-ка, меліші! Складані мовкі, ба й ревільєр. І чого там ще не було у тих бездонних кашених!

— Ада, ада, хто би то сподівався! Звертає тебе пав, а в середині злодій, харчав! Ряд ж, небже, там, до ти мене мові вилетіла! — скажи це і мову опришка з моту у воду.

Опришок зникнув у повітрі рукою і ногою, погнав на глибині і пішов на дно ніче камінича. Від того часу більше випадів у лісі не було.

На снізі Зеленої Санта послидали Пилипа до війська на двомісячній впрани. Давніше Мотри сина ревільєр-вала, він між у неї одна-ком був, а вона стара вже і немочна стала, та давніше і пани не ті були, що тепер.

Бувало, знесла Мотри, чи зурей двоє, чи гусю, чи так з обваста дещо, або і гришка, що Бог дав, і Пилипа оставляли в жарі. Тепер шівті не знати, як і з чим до них знайде дорогу, а бідному християнському німк. Пилип мусів їти до того війська, нічого було пора-дати.

Стара Мотра, виправляю-чи сина, що вже не плака-ла і не заводила, що й по-кійниках так не заводять, бо й яку ж вона стара та немочна жінка, без гадки дасть собі раду-пораду в госпа-дстві?

Пилип, як змія, так стару нязьку розвивав. Та ж він не на вік, та не на війну йде, а всього на два місяці і на впрани, чи випади. Вивчати, що треба й одлустять.

— Не плачте, мене, не по-бавляйтесь, — говорив він крізь сльози. — Два міся-ці... не вік відбуду своє і буде спокій. Ще перед жінками поверну, як Бог допоможе, не журиться!

Пилипа разом з іншими новобранцями вивезли у ди-лекі чужі сторони, там їх переоділи у військове пла-ття і стали вчити воєнної штуки.

Спочатку йому йшло не-согірше. Пилип був парубок повнотілий і служивий та ще й на даво — здогад-ливий. Він все у свій час дога-дився, коли його вчитель-капрал Кудда, має справу і тоді ставив перед нього ку-фель пива. Як десятник Лі-зак зміг що закурити, або защо вилити чарки горілки і чим закутити, то Пилип привнес з кантини одво і друге. Одним словом, з Пилипа був воєк такий, як треба.

Не треба й казати, що оба достойники, капраль Кудда і десятник Лізак, ставилися до нього ласкаво, і Пилип не мав причини нарікати на військво.

На жаль, ця війсьмова ідеалка не тривала довго. Невеликі засоби Пилипової готівки скоро вичерпалися, а як оба звернули те про-нюхали, то нараз відверну-ли від нього своє ласкаве око й ухо. Ба, що гірше, зробилися його явними во-рогами.

Передше, що Пилип ро-бив, чи кудю ступня, все було добре і до ладу, його звальня на кожнім кроці.

та й за вір його ставали, а тепер — все не так, як тре-ба. Все знає, що крок, — то лайка, що два — то побой. Пилип — сферма, нездара, Пилип — кабан, хам, муда і т. п. По ночі будять, за-ставляють до роботи, спати не дають, і так без кінця.

— Не втерджу тієї катор-ги! — жалується Пилип од-ного разу перед старшим воєнком земліком. — Від по-бойів запух, від криків, ла-йок та знущань оглух. Це ліба не військво, а просто пенкло! Не втерджу до кінця, Єй Богу, не втерджу!

— І війкво ради на це не-ма? — з острахом питає Пилип. — А як би занести жа-лобу до вищих старшин? — До тепер ще ніхто на це не званився. Боятся. А воно може б і помогло! Пилип похитону голову і важко призадумався.

Привітала неділя. Воєкки чистяться до збірки. Один зшиває подертий одяг, дру-гий чистить черевик, ін-ший розложив на сіннику аріс, а всі роблять наче з гарачки, бо над ними стоїть асвладний капраль Кудда з грубою палицею, а він жар-тів не знає.

Підійшов до Пилипа, за-малює палицею і каже:

— Ти, мой бойку, тут мнеш під золотого, принеси з кантини пів кварта горі-лка, фунт ковбаси, боховець хліба, дві фляшки пива і пачку потюну, а решту гро-шей, що лишились, то при-несеш! Розумієш?

— Пани капраль, слуш-но голову, що зрозумів, але на те купно пів золотого мало, шість золотих може б вистарчило, та у мене їх не-має! з рапортує Пилип.

— А тебе, муранго, хто за гроші питає? То я твоїх грошей потребує? Бач во-го... хлопський філософ, він мені буде компанію бун-тувати! Я тебе навчу субор-данації, ти кабане одні!

"УКРАЇНСЬКА СИМВОЛІКА" ПРОФ. ЄВГЕНА ОНАЦЬКОГО

Великий і рідкісний дару-нок приготував українсько-му народові відомий вчений проф. Євген Онацький, ав-тор "Малої Української Ен-циклопедії" і багатьох ін-ших наукових розвідок, статей і мемуарів, публіко-ваних у всій нашій пресі і журнілах на еміграції поза межами ССРСР. Цим дару-нком буде 850 сторінкова праця під назвою "Україн-ська Символіка" — енцикло-педія символів, вірувань і обрядів українського наро-ду.

Свою монументальну сту-дію подарував проф. Євген Онацький Науковому Тova-риству ім. Шевченка в сто-літті його існування. У свою чергу Ф і л о л о г і ч н а с е к ц і я НТШ вийшла в порозуміння з Радою для Справ Культур при СКВУ, щоб спільно видати цю працю, яку, побіч "Енциклопедії Українознав-ства", перевиданої "Історії України" - Руси М. Грушев-ського, "Хронології життя і творчості Лесі Українки" Ольги Косач-Кривинюк і багатьох інших видань, можна зарахувати до най-більших культурних здобут-ків нашої еміграції.

Свою студію почав скла-дати проф. Євген Онацький ще як студент Київського Університету, застосувавши ту саму методи, що й при укладі "Малої Української Енциклопедії" - справжньо-го подвигу одної людини. Якщо відриваність від рідної землі впливала з одного бо-ку саме вона подвоювала змагання дослідника, щоб дати як найширше і найпов-ніше пояснення і документа-цію різних гасел. Окремі гасла поширювалися і по-повнювалися щораз новими матеріалами, за якими вправно око дослідника по-давало не втомно по архівах і бібліотеках світу, при чо-му знання багатьох мов по-ширювало поле дослідів і давало дослідникові змогу ви-бирати нероз і те, чого ніколи не було б змоги до-глянути з рідного загумінку.

Саме про той аспект до-слідів пише проф. Є. Онаць-кий у передмові до студії так: "Щодо порівняльного матеріалу з фольклору ін-ших народів, то, з огляду на необхідність ошадження міс-ця - бо праця розрослася і так понад міру — я викорис-товував його тільки в тих випадках, коли без нього не було б можливо зрозуміти відповідний символ чи об-ряд, або коли це було необ-хідно для вяснення їх похо-дження під чужинським впливом".

Складаючи "Українську Символіку", автор мав завя-ди на увазі, до чого він при-мує, і що має знайти місце в його студії. "Ціль цієї пра-ці ясна — пише він в перед-мові — дати по можливості повний огляд всіх виявів ду-хової творчості українсько-го народу, як вона виявляла-ся у власній національній символіці, яка відбиває його моральне і фізичне оточен-ня його вірування, його ба-гатства, його ідеали-корот-ко все його духове жит-тя..."

В обличчі винищення української символіки на рідних землях винищення, разом з релігією, давніх об-рядів, зміни побуту, вико-ріннення і введення нової си-мволіки, нових звичаїв, зов-сім чужих нашому народо-ві, студія проф. Євгена Онацького має величезне значення для збереження на-шої руховости. Саме туди, в етнографію, в археологію звер зверталися інтуїтивно-но в минулому наші дослід-ники і вчені, щоб відшукати ритм минулого, сліди мину-лого, щоб пов'язати перер-вані нитки, щоб вхопити і відродити національну па-м'ять. Складена за суворим науковим принципом і бага-то документована студія проф. Є. Онацького, з бага-тим порівняльним матеріа-лом, стане в пригоді нашим письменникам, поетам і творцям, стане джерелом основи, звідки майбутні по-коління черпатимуть знання,

щоб пізнати, хто вони, чіткі сини, яких батьків. Українська громада в віальному світі жде нетерпеливо на появу "Української Символіки", яка повинна стати настіль-ною книжкою кожної укра-їнської родини.

Вирізня рахунок
Шофер трайлера зайшов до заїздного ресторану, за-мовив волову печеню і каву Як виїздив, то розторопив та й споживає. В тому часі усі мотоцикли.

надіхало з туркотом вісім мотоциклістів, ввійшли в ресторан, один підійшов до шофера і встроїли патроне-ку в його печеню, другий за-пхав цигару в його каву. Шофер підвівся мовчки, за-платив і виїздив.

— Не дуже мішкий з нього хлоп — каже таузливи один мотоцикліст.
— Але й не дуже добрий шофер — каже кельнерка. мовив волову печеню і каву Як виїздив, то розторопив та й споживає. В тому часі усі мотоцикли.

Увага! НЮАРК, ІРВІНГТОН МЕЙПЛВУД, ЮНІОН І ОКОЛИЦІ

КОНЦЕРТ СЛАВНОЇ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

ІМ. ТАРАСА ШЕВСЕНКА дир. Григорій Кнтястий

— відбудеться — В СУБОТУ, 17-ГО ТРАВНЯ 1975 Р., О ГОД. 8-ІЙ ВЕЧ. в UNION HIGH SCHOOL AUDITORIUM

North 3rd Street, off Burnett Avenue, Union, N. J. КОНЦЕРТ ПРИСВЯЧЕННЯ 60-ЛІТТЮ УСС-ів і 25-ЛІТТЮ СМЕРТІ ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ

Квитки до набуття: Bamberger Theater Ticket Service, 131 Market St., Tel. 666-5174 Dnipro, 698 Sandford Ave., Newark, N. J. Tel. 373-8783 Howeria, 1060 Springfield Ave., Irvington, N. J., Tel. 374-5768 Bazar, 1082 Springfield Ave., Tel. 374-6446

1975 HOLY YEAR PILGRIMAGES FOR THE LAST HOLY YEAR OF THE 20th CENTURY

22 INSPIRING DAYS FULL OF MANY CELEBRATIONS SIGNIFICANT TO MILLIONS OF UKRAINIANS

Spiritual Directors: Very Rev. Monsignor Emil Manastersky Very Rev. Monsignor Peter Skrincoosky

Departures from New York City on Pan American World Airways

JULY 9, 1975 \$1,420.00 Visiting Rome, Athens, Istanbul, Ephesus, Izmir and the Holy Land, where Biblical scenes come alive in Nazareth, Jerusalem, Jericho, Bethlehem and Tiberias.

JULY 8, 1975 \$1,449.00 (plus visa fees) ROMA / HERITAGE TOUR: Combining the memorable Holy Year Pilgrimage to Rome, with a wonderful European vacation and visiting ancestral areas as also relatives and friends in Eastern Europe, as also Prague and Vienna.

A ONCE IN A LIFETIME EXPERIENCE

Special Religious Event on both tours: The Con-Celebration of the Ukrainian Catholic Pontifical Divine Liturgy by his Eminence Josyf Cardinal Slipyj and all of the Ukrainian Bishops at St. Peter's Basilica on Saturday, July 12, 1975.

These will be memorable, historic days of religious celebration and significance for the Ukrainians. HOLY DAYS IN WHICH YOU CAN PERSONALLY PARTICIPATE with other Ukrainian Catholics from the whole world!

For further details and brochures on these specialized First Class Tours please contact:

KOBASNIUK TRAVEL INC. ESTABLISHED 1920

157 Second Avenue • New York, N. Y. 10003 • (212) 254-8779

ROME HOLY LAND EUROPE

To: Mrs. Vera K. Shumeyko Kobasniuk Travel Inc.

Please send me detailed information regarding Following 1975 Pilgrimages:

- Holy Land Roma / Heritage Tour

Full Name

Street, City, State, Zip

Telephone Area Code

I am a U. S. Citizen I am not

English Supplement

Organ of the Ukrainian Workingmen's Association

SCRANTON, PENNSYLVANIA 18603

MAY 15, 1975.

No. 13.

Editorial:

MICHAEL BILACH

It was with heavy heart that we learned of the death of Michael Bilach, former Vice President of the Ukrainian Workingmen's Association. Mr. Bilach died on May 2 following a heart seizure.

Mike, as he was affectionately known to his many friends, was born in Garfield, N. J. in 1912 and became a member of the UWA in 1929. His life with our organization was filled with many happy moments and yes, some unhappy moments. But, this is the price a leader must pay. Mike was definitely a leader. He worked diligently in his early years, as a young man, for our organization and for Ukrainians in general. He worked hard, and his labors in the field of fraternalism and Ukrainianism can be attested by the expansion of UWA Branch 100 in Passaic, and by the success of the Ukrainian National Home on Hope Avenue. His work on behalf of these organizations remains unparalleled.

It was in 1950, that we became associated with Mr. Bilach at the UWA convention in Scranton. Mike was a young man, striving for recognition of the youth in our organization. He was elected to several offices with the UWA having served as a member of the Supreme Council (Buda) as a Council Member and later as first vice president.

Mr. Bilach was active with the Ukrainian Credit Union Sempomich and took active part in Ukrainian affairs in his area. He organized many regional UWA meetings, worked hard at the UWA Resort Center, both as a member and then as a manager. He was secretary of UWA Branch 100 for many years.

We offer our sincere sympathy to his lovely wife Kay, daughters Barbara and Michelle, his son in law, and grandchild. During our years together, we became friendly and held numerous discussions on Ukrainian affairs and his wisdom and advice will be missed.

YICHNAYA PAMYAT.

UKRAINIAN EASTERAMA: New Jersey Highway Authority liaison officer, Frederick W. Weck, and Ukrainian Festival Committee chairman, Michael Chaikivsky, of Hillside, N. J., have jointly announced that the second Ukrainian Festival at the Garden State Arts Center in Holmdel, N. J., will be held Saturday, June 7, 1975. Greeting the news were three young Ukrainian ladies, dressed in authentic native costumes and showing off the colorful Ukrainian Easter eggs ("pyvanki"). Front row kneeling, left to right, Ulita Olshaniwsky, Newark, N. J., Lubes Kostovoy, Irvington, N. J., and Martha Wozniak, Millburn, N. J. Back row, left to right, Mr. Weck, Andrew Keybida, of Napierwood, N. J., ticket chairman, and Mr. Chaikivsky.

UKRAINIAN WOMEN ARE POLITICAL PRISONERS AND SERVING SENTENCES

OLHA VASYLIVNA DUCZYMINSKA

Olha was born in 1883 in Western Ukraine. She is an expert in literature and art. Olha was formally accused of having strong patriotic beliefs and contact with the Ukrainian revolutionary freedom fighters. For this, in 1949, she

was arrested and sentenced in Lviv to 10 years imprisonment. In 1972 the KGB aimed malicious accusations at Olha who was by then 89 years old. They began to persecute her again. She was alleged to be circulating Ukrainian anti-Soviet literature and be giving her opinions on patriotic Uk-

BANDURIST CONCERT TOUR HEADING FOR NEWARK, NEW YORK, SCRANTON

The famous Ukrainian Bandurist Orchestra, currently on tour, swing into Newark, New York, Scranton area over the coming weekend. The Choir, directed by Hryhory Kytasty, will appear in Newark on Saturday, May 17, at Union High School Auditorium, North 3rd Street off Burnett Avenue. The following day (Sunday May 18th) the Bandurists will appear in New York at the High School of Fashion Industries, 225 West 24th Street.

Following the weekend presentations, they will have an open date on Monday but will bus to Scranton on Tuesday for an 8:00 p.m. concert in that city's Central High School Auditorium on Vine Street.

rainian poems, especially the works of Irzyna Senyk, who was sentenced to 11 years imprisonment.

SVITLYANA KYRYCZENKO

Svitlyana is a scientist, formerly working at the Institute of Philosophy in the Academy of Sciences of the Ukrainian S. S. R. In 1972, in Kiev, she was fired from her job after continuous harassment. She is accused of "nationalistic and anti-Soviet views". Such an accusation is usually a precursor of arrest. Svitlyana may soon be another victim.

ATHENA VOLYCKA

Athena Volycka, a scientist at Lviv University, stood up in defense of all repressed Ukrainians and protested to the Supreme Court of the USSR against the savage trial of V. Moroz, demanding an end to the illegal judgement. She was publicly reprimanded for this and given an assistant at the laboratory, who was an agent of the KGB. In the summer of 1972, Volycka's home was searched, after which she was arrested. Her present fate is not known.

(Continued next week)

was the fate of many singers, directors and composers. After many varied experiences, the members of the Chorus attained the status of free men during World War II, and after VE Day, they traveled throughout Germany, singing to U. S. troops and displaced persons of all nationalities. More than 300 concerts were given between 1945-49.

In 1949 the group came to the United States and established Detroit, Mich. as its home base. They have embarked on a series of concert tours through the United States and Canada and are continuing their fine work with still another tour which brings them to Scranton in May.

Although most of the original singers have passed away, sons have taken up where fathers left off. To sing with the Bandurist Chorus is a high achievement for young Ukrainians. This year's tour has been booked as the finest ever to concertize in the United States and Canada.

The Bandurists repertoire one block from the Ukrainian Community Center.

The Chorus was originally organized in 1918 in Poltava, Ukraine. Although the Chorus enjoyed a continuous artistic career as State Chorus of Soviet Ukraine, its performances were subject to harsh control. Liquidation or banishment to Siberian labor camps

includes historical and popular epic songs, the "Dumy", which are known as "songs of the heroes." They were composed by the people during the heroic Cossack period of Ukrainian history, in the 16th and 17th centuries; folk songs about family life, humorous songs and witty and satirical ones.

AT OUR BEAUTIFUL

"VERKHOVYNA"

For your most enjoyable vacation, make your reservations early.

Despite the loss of one of our fine buildings, we do have accommodations. All the rooms have been redecorated - The lake has been cleaned, and all the facilities have been brought up to date.

CHILDRENS CAMP

For Boys and Girls from 6 to 13, will commence on June 22nd to July 20th, under a most competent staff, headed by Mr. Mykola Boychuk. Make your application early.

UKRAINIAN DANCE WORKSHOP

For two weeks, starting July 5th through the 19th, a new project for Verkhovyna, young Ukrainian dancers from all parts of U. S. A. and Canada will meet for a two week cultural experience, improve and coordinate their style, and performance under the direction of professional instructors.

SITCH SPORT SCHOOL

Will start July 20th to August 9th. This is the first and still the best Ukrainian Sports Camp with exceptionally qualified coaches and instructors.

BANDURA PLAYING COURSES

Private tutoring will be available all season, group course. Time will be announced shortly.

Weekly dances, with some of the best orchestras in the East. House talent will provide pleasant entertainment - Friday night teen jamborees, cultural exhibits and programs, Ukrainian and fine American films will be shown.

Of course our newly cleaned spring fed lake as well as the pool is a haven of refreshment, 2 tennis courts - 5 volleyball courts and other facilities are available for the sports minded.

All of this and more, in the park like surroundings, atop the mountain at Verkhovyna.

Ukrainian American Kitchen - American Plan

For Reservations write to:

"VERKHOVYNA"

Ukrainian American Cultural Center
Glen Spey, N. Y. 12737
Tel. (914) 856-1323

VERKHOVYNA SEASON OPENS MAY 24

Joseph Charyna, director of the UWA Resort Verkhovyna, has announced that the 1975 season of vacationing and fun and frolic, will officially open on the weekend of May 24. Highlighting the opening will be the first appearance of the famous Allentown Ukrainian Orchestra, the "Golden Ukles", who will entertain at the Saturday night dance in the pavilion. The Spring Dance will get underway at 9:00 p.m.

The dance is being sponsored by UWA Branch 155 of Glen Spey, N. Y. and is commemorating the 65th Anniversary of the Ukrainian Workingmen's Association and the 10th anniversary of the branch.

Members and friends are invited to attend the Spring Dance which will feature delicious Ukrainian home cooked foods and refreshments.

Tickets are on sale now at the Resort or by contacting Nadia Schurawel, at Glen Spey, N. Y.

STUDENT AID GRANTS... ANOTHER BENEFIT FOR MEMBERS OF THE UKRAINIAN WORKINGMEN'S ASSOCIATION